

TFRS, BOBİ FRS VE MSUGT’de Diğer İşletmelere Yapılan Finansal Araç Yatırımları: Muhasebeleştirme, Değerleme, Sunum ve Açıklamalar

(Araştırma Makalesi)

Investments in Financial Instruments for Other Companies in TFRS, BOBİ FRS and MSUGT: Recognition, Valuation, Presentation and Disclosures
Doi: 10.29023/alanyaakademik.574167

Selçuk YALÇIN

Doç. Dr., Kütahta Dumluşınar Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Muhasebe Bölümü

selcuk.yalcin@dpu.edu.tr,

Orcid No: 0000-0002-9402-7524

Bu makaleye atıfta bulunmak için: Yalçın, S. (2019). TFRS, BOBİ FRS ve MSUGT’de Diğer İşletmelere Yapılan Finansal Araç Yatırımları: Muhasebeleştirme, Değerleme, Sunum ve Açıklamalar. *Alanya Akademik Bakış*, 3(3), Sayfa No. 321-341.

ÖZET

Anahtar kelimeler:

Finansal Araç,
Finansal Raporlama
Standartları, Büyük
ve Orta Boy
İşletmeler İçin
Finansal Raporlama
Standartı, Muhasebe
Sistemi Uygulama
Genel Tebliğleri.
Makale Geliş Tarihi:
11.03.2019
Kabul Tarihi:
10.05.2019

Bu çalışmada işletmelerin spekülâtif amaçlarla diğer işletmelerin borçlanma ve özkaynağına dayalı araçlarına yaptıkları finansal araç yatırımları incelenmiştir. Ülkemizde muhasebe uygulamaları Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standartları ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğleri / Vergi Usul Kanunu doğrultusunda yapılmaktadır. Bu çalışmada finansal varlık yatırımlarının varlıklar arasına alınması, raporlama dönemlerinde ölçümü, finansal tablolarda sunum ve açıklamaları konuları üç düzenlemeye göre incelenmiştir. Belirtilen durumlar her üç uygulamaya göre açıklanmış ve aralarındaki farklar ortaya konulmuştur. Söz konusu farklar, işlem maliyetleri, finansal araçların finansal tablolara alınması, dönem sonu değerlemeleri ve muhasebe kayıtlarına alınmalarında ortaya çıkmaktadır. Konu ile ilgili muhasebe kayıtları her üç düzenlemeye göre örneklerle açıklanmıştır.

Keywords:

Financial Instrument,
Financial Reporting
Standards, Financial
Reporting Standard
for Large and
Medium Sized
Entities, General
Communiqes on
Accounting System
Application.

ABSTRACT

In this study, the financial investments of the enterprises for debt instruments and equity instruments of other enterprises for speculative purposes were examined. Accounting practices are made in accordance with Turkish Accounting Standards / Turkish Financial Reporting Standards, Financial Reporting Standard for Large and Medium Sized Entities, General Communiqes on Accounting System Application and Turkish Tax Procedure Law in our country. In this study, taking financial investments among the assets, valuation in the reporting periods, presentation and explanations in the financial statements according to the three regulations are examined. The stated cases are explained according to all three

regulations, and the differences between them are presented. These differences arise from the transaction costs, end-of-year valuation of financial investments, and entries. The accounting entries related to the subject are explained with examples according to all three regulations.

---

1. GİRİŞ

İşletmeler nakit fazlalarını değerlendirmek, faiz veya temettü geliri elde etmek ya da diğer işletmelerin yönetimlerine katılmak veya ele geçirmek amaçlarıyla diğer işletmelerin borçlanma ya da özkaynağa dayalı araçlarına kısa veya uzun süreli yatırımlar yapabilirler. Çalışmamızda bu yatırımlar açıklandıktan sonra kısa vadeli finansal varlık yatırımları üzerinde durulmuştur. Bu çerçevede işletmelerin finansal varlık yatırımları Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS), Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS), Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) ve Vergi Usul Kanunu (VUK) düzenlemeleri çerçevesinde karşılaştırılmalı olarak ele alınmış ve muhasebe kayıtları örnekler üzerinde açıklanmıştır. Muhasebe kayıtlarında Kamu Gözetim Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu (KGK) tarafından yayınlanan Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Tek Düzen Hesap Planı kullanılmıştır.

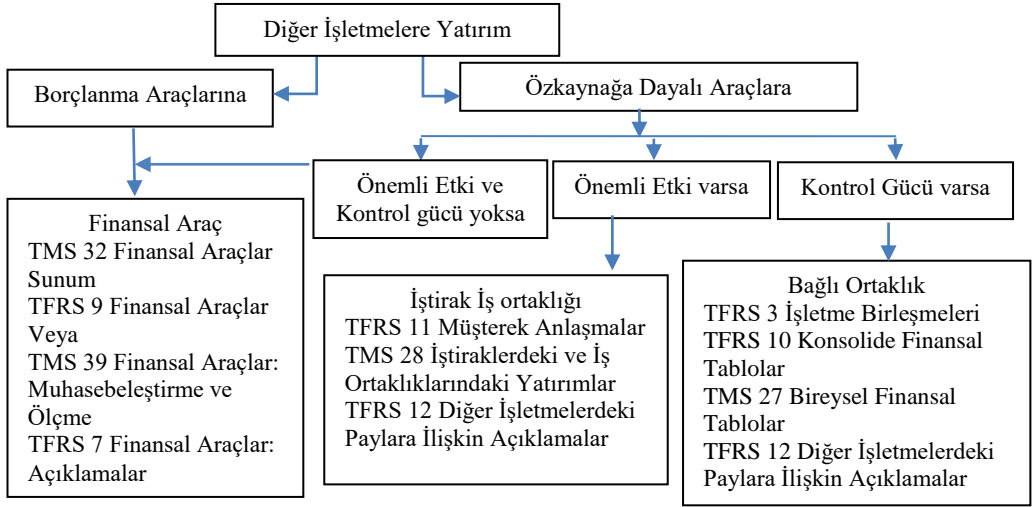
2. DİĞER İŞLETMELERE YATIRIM

İşletmeler varlıklarını kendi bünyesinde değerlendirebileceği gibi diğer işletmelere de yatırım yapabilirler. TMS/TFRS kapsamında diğer işletmelere yapılan yatırımların sınıflandırılması, muhasebeleştirilmesi, sunum ve açıklamalarının yapılmasında yönetimin ilgili yatırımını yönetim modeli ve yatırımdan elde ettiği getirinin şekli ön plana çıkmaktadır. TMS/TFRS uygulayan bir işletmenin bu yatırımını değerlendirirken izleyeceği yol Şekil 1'de açıklanmıştır. Diğer işletmelerin borçlanma araçlarına ve yatırım yapılan işletme üzerinde kontrol veya önemli etki sağlamayan özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar finansal varlık olarak değerlendirilir. TMS/TFRS kapsamında finansal varlıkların tanınması ve sunumu TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum; finansal tablolara alınması, çıkartılması ve ölçümü TFRS 9 Finansal Araçlar; açıklayıcı notlar ve dipnotlar ise TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar standartları çerçevesinde düzenlenir.

Diğer işletmelerin özkaynaklarına dayalı finansal araçlarına yapılan yatırımlar ise işletmenin yatırım yaptığı işletme üzerinde önemli etki veya kontrol sağlayıp sağlamamasına göre değerlendirilir. TMS/TFRS uygulayan bir işletme, üzerinde önemli etkisi olan yatırımını iştirak olarak tanımlayacaktır. Diğer taraftan bir anlaşma çerçevesinde müşterek kontrole sahip olduğu yatırımını TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar standardına göre iş ortaklığı ya da müşterek faaliyet olarak sınıflandıracaktır. Bu sınıflandırmaları yaptıktan sonra iştirak ve iş ortaklığı yatırımlarını TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar standardı hükümleri doğrultusunda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilecek, ölçülecek ve finansal tablolarında sunacaktır. Ayrıca bu yatırımı ile ilgili açıklayıcı notlar ve dipnotlarını TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar standardı doğrultusunda düzenleyecektir.

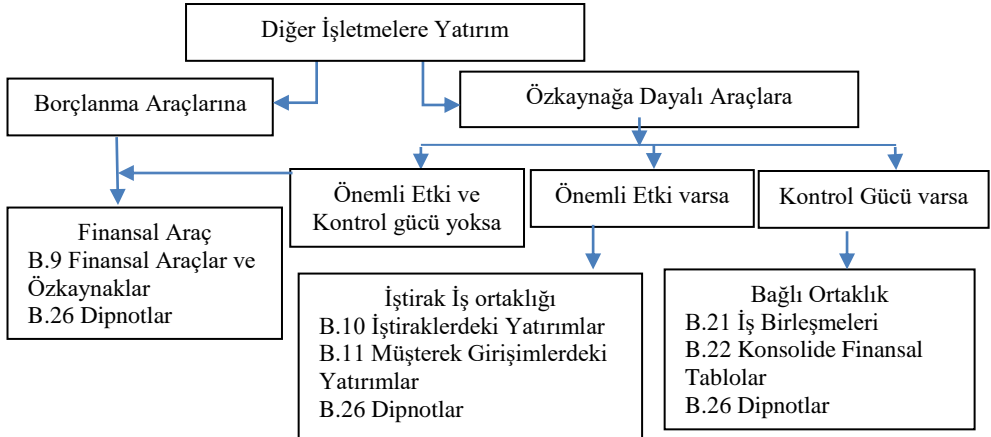
Yatırımı yapan işletmenin yatırım yaptığı işletme üzerinde kontrolü varsa, bu bir bağılı ortaklık yatırımıdır. İşletme bu durumda yatırımını TFRS 3 İşletme Birleşmeleri standardına göre, satın alma yöntemiyle finansal tablolarına alacaktır. Raporlama döneminde TFRS 10 Konsolide Finansal Tablolar standardı doğrultusunda kendi finansal tablolarını diğer

ortaklıklarının finansal tabloları ile konsolide edecektir. Ayrıca bu yatırımı ile ilgili açıklayıcı notlar ve dipnotlarını TFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar standardı doğrultusunda düzenleyecektir.

Şekil 1. TMS/TFRS Doğrultusunda Diğer İşletmelere Yatırım

Diğer işletmelere yatırım konusu BOBİ FRS’de de benzer şekilde düzenlenmiştir. Şekil 2’de BOBİ FRS doğrultusundaki düzenleme özetlenmiştir. Buna göre işletmelerin diğer işletmelerin borçlanma araçlarına yaptıkları yatırımlar ile diğer işletme üzerinde önemli etki ya da kontrol gücü sağlamayan özkaynağa dayalı yatırımları finansal varlık olarak değerlendirilecek ve bunların ilk ve sonraki dönem muhasebeleştirilmeleri ve ölçümleri, değer düşüklükleri ve finansal tablolarda çıkarılması BOBİ FRS’nin 9. Bölümü olan Finansal Araçlar ve Özkaynaklar doğrultusunda yapılacaktır.

Şekil 2. BOBİ FRS Doğrultusunda Diğer İşletmelere Yatırım

Özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar ise TMS/TFRS’de olduğu gibi yapılan yatırım üzerindeki önemli etki veya kontrol gücünün varlığına göre değerlendirilecektir. Buna

göre işletmenin üzerinde önemli etkisi bulunan özkaynağa dayalı yatırımı iştirak olarak tanımlanacaktır. Diğer taraftan birlikte kontrol edilen yatırımı 11. Bölüm Müşterek Girişimlerdeki Yatırımlar doğrultusunda müştereken kontrol edilen faaliyet, müştereken kontrol edilen varlık veya müştereken kontrol edilen işletme olarak sınıflandırılacaktır. Daha sonra iştirakler ve müştereken kontrol edilen işletmeler Bölüm 10 İştiraklerdeki Yatırımlar bölümü doğrultusunda özkaynak veya maliyet yöntemi doğrultusunda ölçülecek ve finansal tablolarda sunulacaktır. İşletmeler diğer işletmeler üzerinde kontrol gücü olan yatırımlarını bağlı ortaklık olarak tanımlayacak ve Bölüm 21 İş Birleşmeleri doğrultusunda muhasebeleştirilecek ve finansal tablolarını Bölüm 22 Konsolide Finansal Tablolar doğrultusunda düzenleyecektir. Diğer işletmelere iştirak, iş ortaklığı ve bağlı ortaklık yatırımı yapan işletme bu yatırımlarıyla ilgili açıklayıcı notlar ve dipnotlarını Bölüm 26 Dipnotlar doğrultusunda düzenleyecektir.

MSUGT'de işletmenin faiz, kâr payı veya fiyat değişikliklerinden gelir elde etmek amacıyla yaptığı kısa vadeli hisse senedi, tahvil, hazine ve finansman bonusu, yatırım fonu katılma belgesi, kâr zarar ortaklığı belgesi ve gelir ortaklığı senedi benzeri yatırımları menkul kıymetler grubunda izlenmektedir. Diğer taraftan işletmenin menkul kıymetlere uzun süreli yaptığı yatırımlar ve paraya çevrilme yeteneğini kaybeden menkul kıymetler ile bir başka işletmeye ortak olarak kâr payı ve değer artış kazancı sağlamak amacıyla yaptıkları iştirak ve bağlı ortaklık yatırımları mali duran varlıklar olarak sınıflandırılmaktadır. İşletmenin oy veya yönetime katılım hakkı % 10 ile % 50 arasında olan diğer işletmelere yatırımları iştirak, % 50'nin üzerinde olan yatırımları ise bağlı ortaklık olarak nitelendirilmektedir.

İşlemlerin diğer işletmelerin borçlanma ve özkaynaklarına dayalı araçlarına yaptıkları yatırımlarının tek bir çalışmada incelenmesinin zorluğu nedeniyle bu çalışmamızda sadece finansal araçlara yatırımlar incelenecektir. Konu TMS/TFRS, BOBİ FRS, MSUGT ve VUK hükümleri çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Bu çerçevede çalışmamızda finansal araç yatırımlarının ilk kayda alınması, raporlama dönemlerinde ölçümü ve değer düşüklüğü, finansal tablo dışı bırakılması ve finansal tablolarda sunum ve açıklamaları konuları ele alınacaktır.

3. FİNANSAL ARAÇ

Finansal araç, TMS 32 md. 11 ve BOBİ FRS md. 9.3'te benzer şekilde, bir işletmenin finansal varlığı ve diğer işletmenin finansal borç veya özkaynağa dayalı finansal aracını arttıran herhangi bir sözleşme, şeklinde tanımlanmıştır. TMS 32 md. 13'e göre bu tür bir sözleşmenin iki veya daha fazla taraf arasında açık ekonomik sonuçları vardır. Yazılı olma zorunluluğu olmayan bu sözleşmeden kanuni yaptırımlar nedeniyle kaçınma olasılığı çok az veya hiç yoktur.

TMS 32 md. 11 ve BOBİ FRS md. 9.3'te finansal araç;

- Nakit,
- Bir başka işletmenin özkaynağına dayalı finansal aracı,
- Başka bir işletmeden nakit veya bir başka finansal varlık almak veya işletme lehine koşullarda finansal varlık ya da borçların takasını içeren sözleşmeden doğan haklar,

- İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarıyla ödenebilecek veya ödenecek olan ve işletmenin değişken sayıda özkaynağına dayalı finansal aracını alabileceği veya almak zorunda olabileceği türev olmayan bir sözleşme,
- İşletmenin belirli sayıda özkaynağına dayalı finansal aracını, belirli bir nakdini ya da başka bir finansal varlığını takas etmesi dışındaki şekillerde ödenecek ya da ödenebilecek bir türev sözleşme olarak açıklanmıştır.

Finansal araçlar finansal varlık ve finansal borçlardan oluşur. Çalışmada işletmelerin diğer işletmelere yaptığı yatırımlar incelendiğinden finansal borç konusu çalışma kapsamına alınmamıştır. MSUGT/VUK kapsamında TMS/TFRS ve BOBİ FRS’de olduğu gibi finansal araçlar tek çatı altında toplanmamıştır. Bu itibarla çalışmamızda MSUGT/VUK kapsamında konu menkul değerler ile sınırlandırılacaktır.

4. FİNANSAL VARLIK

Finansal varlıklar para ve kolaylıkla paraya çevrilebilecek varlıklardan oluşmaktadır. Bu itibarla kasa, bankalardaki mevduat, alınan çekler, alıcılar, alacak senetleri, menkul kıymetler, kredili alacaklar, türev finansal araçlardan vadeli işlem sözleşmeleri, seçimlik hak sağlayan sözleşmeler, organize vadeli işlem sözleşmeleri ve vadeli işlemlere konu emtia sözleşmeleri finansal varlıklar arasında sayılabilir.

4.1. Finansal Varlıkların Finansal Tablolara Alınması

TFRS 9 md. 3.1.1 ve BOBİ FRS md. 9.5’e göre işletme bir finansal varlık veya yükümlülüğü sadece finansal araca dair bir sözleşmenin tarafı olduğunda finansal tablolara alacaktır. Diğer taraftan MSUGT muhasebeleştirirmede genel olarak belgelendirmeyi ön planda tuttuğundan menkul kıymet edinimine ilişkin durum belgelendiğinde işletme ilgili menkul kıymeti finansal tablolara alacaktır.

TMS/TFRS kapsamında finansal varlıkların sınıflandırılmasında varlığın yönetim modeli ve nakit akışlarının özelliği belirleyicidir. TFRS 9 md. B4.1.2A’ya göre işletme bu değerlendirmeyi makul şartlarda gerçekleşmesi beklenmeyen baskı ve en kötü durumları dikkate almadan yapar. Diğer taraftan işletmenin bütün finansal araçlarını aynı şekilde sınıflandırması da beklenmez. TFRS 9, B4.1.2 md. doğrultusunda işletmenin farklı amaçlarla yönettiği ve sınıflandırdığı birden fazla finansal araç portföyü olabilir. BOBİ FRS’de ise finansal araçlar borçlanma ve özkaynağına dayalı araç olmasına göre sınıflandırılmıştır.

TMS/TFRS ve BOBİ FRS kapsamında finansal varlıklar ilk kayıt sırasında ticari alacaklar hariç, gerçeğe uygun değeri (GUD) ile ölçülür. Burada GUD aynı zamanda alış bedelidir. Finansal varlığın edinilmesi ile ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri, izleyen dönemde itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlıklarda GUD’e eklenirken, GUD ile ölçülecek olanlarda gelir tablosuyla ilişkilendirilir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlıklar sonraki dönemlerde itfa edilmiş maliyet ya da GUD ile ölçülürler. TFRS 9, itfa edilmiş maliyet tanımını yaparken ve bu ölçüm için gerekli koşulları belirlerken söz konusu koşulların sağlanamadığı durumlarda gerçeğe uygun değerle ölçüm yapılacağını belirtmiş ve böylece gerçeğe uygun değeri, bir artık yöntem olarak kabul etmiştir (Biçer, 2016: 93).

4.1.1.TFRS 9 Kapsamında Finansal Varlıklar

Finansal varlıkların sınıflandırılmasında işletmenin finansal varlıklarını yönetim modeli ve finansal varlığın sözleşmeye ilişkin nakit akışları belirleyicidir. TFRS 9 md. 4.1.1 - 4.1.4 kapsamında finansal varlıklar, işletmenin finansal varlığı elde tutma ya da satma niyetine ve varlığın nakit akışlarının özelliğine göre itfa edilmiş maliyet veya GUD üzerinden ölçülürler.

TFRS 9 md. 5.1.3'e göre, TFRS 15 doğrultusunda önemli bir finansman bileşeni olmayan alacaklar işlem bedeli üzerinden finansal tablolara alınır. Diğer finansal araçlar ise TFRS 9 md. 5.1.1 doğrultusunda finansal tablolara GUD üzerinden alınır. GUD farkı kâr zarara yansıtılanlar haricindeki finansal varlık ve yükümlülüklerin ilk ölçümlerinde ortaya çıkan işlem maliyetleri, GUD'le ilave edilir veya düşülür. Diğer taraftan raporlama dönemlerinde itfa edilmiş maliyetiyle ölçülecek olan varlık, TFRS 9 md. 5.1.2'ye göre teslim tarihi yöntemiyle muhasebeleştiriliyorsa, bu varlık başlangıçta işlem tarihindeki GUD üzerinden finansal tablolara alınacaktır. TFRS 9'a göre finansal varlıklar itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen, GUD farkı kâr zarara yansıtılan ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar olarak üç grupta sınıflandırılır.

4.1.1.1. İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Ölçülen Finansal Varlıklar

TFRS 9 md. 4.1.2'ye göre finansal varlık sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsili amacıyla elde tutuluyor ve sözleşme sadece belirli tarihlerde anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açıyorsa, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülecektir. Bununla birlikte TFRS 9 md. B4.1.3'e göre işletme finansal varlıkların sözleşmeye ilişkin nakit akışlarını tahsil etmeyi amaçlarsa dahi, md. B4.1.3A'ya göre kredi riskinde artış ya da md. B4.1.3B'ye göre kredi riskini yönetme gibi durumlarda bu araçları vadesinden önce elden çıkarabilir. Bu durum işletmenin yönetim modelini etkilemez.

İtfa Edilmiş maliyeti ile değerlendirilen finansal varlıklarla ilgili ortaya çıkan faiz, değer düşüklüğü zararları, kur ve vade farkları ile varlığın elden çıkarılmasından kaynaklanan kazanç ve kayıplar doğrudan kâr zarara aktarılır.

İtfa edilmiş maliyeti ile değerlendirilen finansal varlıklardan faiz geliri TFRS 9 md. 5.4.1'e göre etkin faiz yöntemi ile hesaplanır. TFRS 9 EK A'ya göre etkin faiz yöntemi, finansal varlık ve finansal yükümlülüklerin itfa edilmiş maliyetlerinin hesabı ve faiz gelir ya da giderinin ilgili dönemin kâr zararına aktarılması ve finansal tablolarda sunulmasında kullanılan yöntemdir. Etkin faiz oranı, finansal aracın beklenen ömrü boyunca gelecekteki tahmini nakit akışlarını ilgili finansal aracın net defter değerine indirgeyen orandır. Etkin faiz oranı hesabında kullanılacak olan formül aşağıdaki gibidir:

$$\text{Bugünkü Değer} = \text{Gelecek Değeri} / (1 + \text{İskonto Oranı})^{(n)}$$

4.1.1.2. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar

TFRS 9 md. 4.1.2A'ya göre finansal varlık sözleşmeye ilişkin nakit akışlarının tahsili ve finansal varlığın satışı amacıyla elde tutuluyor ve sözleşme sadece belli tarihlerde anapara ve faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açıyorsa, GUD değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülecektir. Fidan'a (2018) göre bir borçlanma aracının GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılması durumunda, etkin faiz yöntemiyle hesaplanan dönemsel faiz gelirleri, beklenen kredi zararları için ayrılan

karşılıklar, yabancı para üzerinden aktifleştirilen finansal varlıkların kur farkları, yeniden sınıflandırma ve finansal tablo dışı bırakılma durumunda ortaya çıkan farklar kâr zarara, diğer kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Diğer taraftan TFRS 9 md. 4.1.4'te işletmelere belirli özkaynak araçlarına yaptıkları yatırımlarının sonraki dönemlerde GUD'de meydana gelen değişimlerini diğer kapsamlı gelire yansıtma konusunda ilk kayıt sırasında geri dönülemez bir seçenek sunulmuştur. Ancak bu sınıflandırmayı yapabilmek için TFRS 9 md. 5.7.5 doğrultusunda finansal aracın ticari amaçla elde tutulmaması ve TFRS 3 uygulanan bir işletme birleşmesinden elde edilen şarta bağlı bedel niteliğinde olmayan bir finansal araç olması gereklidir. Bu şekilde sınıflandırılan bir özkaynak aracıyla ilişkili GUD değişimleri diğer kapsamlı gelire; temettü ve kur değerlemelerinden kaynaklanan farklar kâr zarara yansıtılacaktır. Bu varlıklara GUD ile ölçüldüklerinden değer düşüklüğü hükümleri uygulanmayacak ve daha sonra GUD farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlık olarak tekrar sınıflandırılmayacaklardır. Ayrıca diğer kapsamlı gelire aktarılan birikimli kazanç veya kayıplar kâr zarara aktarılmayıp sadece özkaynak hesaplarına aktarılabilir.

IFRS 9'da bu ölçümleme esasına yer verilmesinin amacı, finansal tablo kullanıcılarına finansal varlığın hem gerçeğe uygun değeri hem de itfa edilmiş maliyeti hakkında bilgi sunmaktır. Bu nedenle faiz geliri ve değer düşüklüğü zararı itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklardaki hesaplama benzer şekilde hesaplanmaktadır. Ancak finansal durum tablosunda, ilgili varlığın değerini düzeltici bir hesap olarak "değer düşüklüğü karşılığı" hesabının kullanılması söz konusu değildir. Değer düşüklüğü karşılığı finansal durum tablosunda özkaynaklar grubunda diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmektedir. Değer düşüklüğü karşılığına ilişkin açıklamalara dipnotlarda yer verilmektedir (Özerhan ve Aslan: 2016: 580).

4.1.1.3. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

TFRS 9 md. 4.1.4 doğrultusunda işletme finansal varlığını itfa edilmiş maliyeti veya GUD değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtarak ölçmüyorsa, bu varlığındaki değer değişimini kâr veya zarara yansıtarak ölçer. Diğer taraftan, TFRS 9 md. 4.1.5 doğrultusunda işletme bir finansal varlığını ilk defa finansal tablolara alırken geri dönülemeyecek şekilde GUD değişimi kâr zarara yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırabilir. Bunun için yapılan bu sınıflandırmanın, varlık ya da yükümlülüğün farklı şekilde ölçümü ve bunların kazanç ya da kayıplarının farklı şekilde finansal tablolara aktarılmasından dolayı ortaya çıkabilecek tutarsızlıkları ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması gerekir.

TFRS 9 kapsamında işletmenin sözleşmeye bağlı nakit girişlerini tahsil etmekten ziyade alım satım amacıyla ve finansal korunma amacı dışında edindiği türev finansal araçlar ile TFRS 9 md. 4.1.5'teki seçeneği kullandığı finansal varlıklarını GUD farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık şeklinde sınıflandırabilir. İşletmenin bu sınıflandırmaya tabi tuttuğu finansal varlıkların alımı, elde edilen faiz ve temettü gelirleri ile her türlü değer artış azalışları kâr zarara yansıtılacaktır.

4.1.2. BOBİ FRS Kapsamında Finansal Varlıklar

BOBİ FRS'de finansal araçlar borçlanma ve özkaynağa dayalı araç olmasına göre sınıflandırılmıştır. Buna göre borçlanma araçları itibari değer ve itfa edilmiş değerleri

üzerinden ölçülürken, Özkaynağa dayalı finansal araçlar maliyet bedeli veya GUD üzerinden ölçülmektedir.

4.1.2.1. İtibari Değerle Ölçülen Finansal Araçlar

BOBİ FRS md. 9.8'e göre ödeme çağrısı yapılmış sermaye alacakları ve vadesi bir yılın altındaki alacak ve borçlar itibari değeri ile ölçülür.

4.1.2.2. İtfa Edilmiş Değeri Üzerinden Ölçülen Finansal Araçlar

BOBİ FRS md. 9.11'e göre ticari ve diğer alacak ile borçlar dışında, borç verene, sabit bir tutar, sabit bir getiri oranı, kote edilmiş veya gözlemlenebilir bir faiz oranına eşit değişken bir getiri oranı veya her iki oranın pozitif olması şartıyla değişken ve sabit bileşenlerden oluşan bir getiri oranı sağlayan borçlanma araçları itfa edilmiş değeri üzerinden ölçülür. Bununla birlikte bu tür sözleşmelerde borç verenin anapara tutarını kaybetmesi veya faizi alamamasını sağlayacak hiçbir hüküm bulunmamalıdır.

4.1.2.3. Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar

BOBİ FRS md. 9.20 doğrultusunda borsada ve/veya teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören özkaynağa dayalı araçlar, ilk muhasebeleştirmede işlem fiyatından ölçülür ve işlem maliyetleri kâr veya zarara yansıtılır. Özkaynağa dayalı bu araçlar değerlendirme gününde GUD ile ölçülür ve değerlendirme farkları kâr zarara yansıtılır. Diğer taraftan BOBİ FRS md. 9.25'te belirtilen taahhütler dışında diğer finansal araçlar md. 9.26 doğrultusunda ilk kayda alma ve sonraki dönemlerde GUD üzerinden ölçülerek farklar kâr zarara yansıtılacaktır.

4.1.2.4. Maliyet Bedeli Üzerinden Ölçülen Finansal Varlıklar

Borsada ve/veya teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen özkaynağa dayalı araçlar, BOBİ FRS md. 9.21'e göre ilk kayda almada, işlem fiyatı ve işlem maliyetinin toplamından oluşan maliyet bedeli üzerinden; sonraki değerlendirme dönemlerinde maliyet bedelinden varsa değer düşüklüğü zararları düşülerek ölçülür. BOBİ FRS md 9.22'de varlığa dayalı menkul kıymet, türev finansal araçlar ve kredi verilmesine ve kredi alınmasına ilişkin taahhütler gibi alacaklar ve borçlar gibi araçlar diğer finansal araçlar olarak sınıflandırılmıştır. BOBİ FRS md. 9.25 doğrultusunda nakden net olarak yerine getirilmeyen ve taahhüt yerine getirildiğinde borçlanma aracı tanımını karşılayacak olan kredi alınmasına ilişkin taahhütler maliyet bedeliyle ölçülür.

4.1.3. MSUGT ve VUK Kapsamında Menkul Kıymetler

MSUGT'de diğer işletmelerin borçlanma ve özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar öncelikle yatırımı yapan işletmenin varlığa yaptığı yatırımın süresine göre sınıflandırılır. Buna göre işletme faiz ya da temettü geliri sağlamak ve/veya fiyat dalgalanmalarından yararlanmak amacıyla geçici bir süre elinde tutmak üzere edindiği ve gerek duyduğunda elden çıkardığı yatırımlarını menkul kıymetler; temettü geliri ve/veya yatırım yaptığı işletmenin yönetimine katılım amacıyla yaptığı uzun vadeli yatırımları ise mali duran varlıklar olarak sınıflandıracaktır. Menkul kıymetler yatırım yapılan varlığın özkaynak veya borçlanma aracı olmasına göre 110 Hisse Senetleri, 111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları ve 112 Kamu Kesimi Tahvil Senet ve Bonoları olarak sınıflandırılmaktadır.

Menkul kıymet yatırımları maliyet bedelleriyle kayıtlara alınırlar. İşlem maliyetleri VUK'na göre maliyete ya da dönem giderine aktarılabilirken, MSUGT'ne göre dönem giderlerine aktarılmalıdır.

4.2. Finansal Varlıkların Sonraki Dönemlerde Ölçüm

Finansal varlıkların sonraki dönemlerde ölçümünde uygulanan standart seti ve varlığın dahil edildiği sınıf dikkate alınır. Bu çerçevede TFRS 9 ve BOBİ FRS kapsamında finansal varlıkları buldukları sınıflar itibarıyla dönem sonu ölçümleri aşağıda açıklanmıştır.

4.2.1. TFRS 9 Kapsamında Sonraki Dönemlerde Ölçüm

TFRS 9'da finansal varlıkların değer düşüklüğü konusunda genel ve basitleştirilmiş yaklaşımlar sunulmuştur. TFRS 9 md. 5.5.1'e göre genel yaklaşım doğrultusunda işletme, itfa edilmiş maliyeti ve GUD değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklara değer düşüklüğü hükümlerini uygular. Diğer taraftan işletme TFRS 9 md. 5.2.3'e göre, korunan kalem olarak tanımlanmış bir finansal varlığa korunma muhasebesi hükümlerini uygulayacaktır. Değer Düşüklüğü konusundaki kanıtlar ve değer düşüklüğünün hesaplanması kayıtlara alınmasına ilişkin usuller TFRS 9'un 5.5.1 - 5.5.20 maddelerinde açıklanmıştır.

İşletme TFRS 9 md. 5.5.2'ye göre GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ayırdığı zarar karşılığını diğer kapsamlı gelire yansıtacak ve varlığın defter değerini azaltmayacaktır. Diğer taraftan finansal aracın kredi riskinde önemli ölçüde artış olması durumunda her raporlama döneminde TFRS 9 md. 5.5.3 doğrultusunda zarar karşılığını ömür boyu beklenen kredi zararlarına eşit tutarda ölecektir.

Raporlama tarihine kadar kredi riskinde önemli artışlar olup olmadığının belirlenmesinde sadece vade aşımını dikkate alınmamaktadır, ancak işletmeler bu bilgiyi kullanmaktadır. Sözleşmeye bağlı ödemelerin vadeyi 30 günden fazla aşmış olması durumunda, kredi riskinin önemli ölçüde arttığı kabul edilir (Biçer, 2016: 108). Ancak işletme kredi riskinde önemli derecede artış meydana gelmemesi durumunda zarar karşılığını TFRS 9 md. 5.5.5 doğrultusunda 12 aylık beklenen kredi zararlarına eşit tutarda ölecektir.

TFRS 9 md. 5.5.15'e göre işletme, TFRS 15 kapsamında yer alan ve önemli bir finansman unsuru içermeyen ticari alacak ve sözleşme varlıkları, vadesi 12 aydan az olan ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları ile kiralama alacakları için basitleştirilmiş yaklaşımı seçebilir. Bu yaklaşıma göre işletmelerin kredi riskindeki değişiklikleri takip etmelerine gerek yoktur. Bununla birlikte her ölçüm döneminde ömür boyu beklenen kredi zararlarına dayalı olarak zarar karşılığını kayıtlara alacaktır.

TFRS 9 md. 5.7.1'e göre GUD ile ölçülen finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç ve kayıplar, finansal varlığın korunma ilişkisinin parçası olması, finansal varlığın özkaynak aracına yatırım olması ve bundan kaynaklanan kazanç veya kayıpları diğer kapsamlı gelire aktarmayı seçmesi ve finansal varlığın GUD değişimlerini diğer kapsamlı gelire yansıtarak ölçmesi durumları haricinde, kâr zarar olarak finansal tablolara aktarılır.

TFRS 9 md. 5.7.1A doğrultusunda finansal varlıklardan elde edilen temettüler, temettü hakkının doğması, buna ilişkin ekonomik yararların işletmeye girişinin muhtemel olması ve temettü tutarının güvenilir olarak ölçülebilmesi durumunda finansal tablolara alınır. Diğer taraftan işletme TFRS 9 md. 5.7.2 doğrultusunda itfa edilmiş maliyet ile ölçülen ve korunma

ilişkinin parçası olmayan finansal varlık kazanç ve kayıplarını; finansal varlığın finansal tablo dışı bırakılması, yeniden sınıflandırılması, itfa ya da değer düşüklüğü durumlarında ortaya çıkan kazanç ve kayıplarını gelir tablosuyla ilişkilendirir. Ayrıca itfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal varlık haricindeki finansal varlıklar yeniden sınıflandırıldığında TFRS 9'un 5.6.2 ve 5.6.4 maddeleri uygulanacaktır.

İşletme finansal varlıklarını teslim tarihi yöntemi ile finansal tablolara alıyorsa, TFRS 9 md. 5.7.4'e göre itfa edilmiş maliyeti ile ölçtüğü finansal varlıklarının işlem tarihi ile teslim tarihi arasında GUD'de ortaya çıkan farkları finansal tablolarına almayacaktır. Ancak, GUD ile ölçtüğü varlıklarının GUD'deki bu tür değişiklikleri, kâr zarar veya diğer kapsamlı gelir olarak finansal tablolarına alacaktır. Değer düşüklüğü hükümleri açısından işlem tarihi finansal tablolara ilk defa alım tarihi olarak uygulanacaktır. Bununla birlikte işletmenin özkaynağa dayalı araçlara yaptığı yatırımını GUD ile değerleyip değer farklarını kâr zarara yansıtmayı tercih etmesi durumunda bu yatırımdan elde ettiği temettüleri, TFRS 9 md. 5.7.1A doğrultusunda kâr veya zarar olarak finansal tablolara aktarılacaktır.

4.2.2. BOBİ FRS Kapsamında Sonraki Dönemlerde Ölçüm

İşletme BOBİ FRS md. 9.10 doğrultusunda raporlama döneminde makul gerekçeye dayalı olarak tahsili şüpheli durumda bulunan ticari ve diğer alacaklarını tahmin edip bunlar için BOBİ FRS md. 9.32 - 9.38 maddeleri doğrultusunda değer düşüklüğü karşılığı ayıracaktır.

İtfa edilmiş değer, maliyet bedeli ve itibari değer üzerinden ölçülen finansal varlıklarda değer düşüklüğü olduğuna ilişkin gözlemlenebilir kanıtların bulunması durumunda BOBİ FRS md. 9.32 ve 9.33 doğrultusunda finansal varlıklardaki değer düşüklüğü kâr zarara yansıtılacaktır. Değer Düşüklüğü konusundaki kanıtlar ve değer düşüklüğünün hesaplanması ve kayıtlanmasına ilişkin usuller BOBİ FRS'nin 9.34-9.38 maddelerinde açıklanmıştır.

BOBİ FRS uygulayan işletmeler tüm finansal varlık sınıflarında yer alan finansal varlıklarından kazanç ve kayıplarını kâr zararlarla ilişkilendireceklerdir.

4.2.3. MSUGT ve VUK Kapsamında Sonraki Dönemlerde Ölçüm

MSUGT ve VUK kapsamında menkul kıymetler olarak ifade edilen finansal varlıkların dönem sonu ölçümü VUK md. 279'a göre yapılır. Buna göre hisse senetleri ile fon portföyünün en az % 51'i Türkiye'de kurulu işletmelerin hisselerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedeli; bunların dışında kalan her türlü menkul kıymet borsa değeriyle ölçülür. Borsa değeri yoksa ya da borsa değerinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa ölçüm menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin edinme tarihinden ölçüm tarihine kadar geçen süreye düşen kısmının ilavesiyle yapılır. Bununla birlikte borsa değeri bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr zararına bağlı olarak ortaya çıkan ve ölçüm tarihinde hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler, alış bedeliyle ölçülür.

VUK md. 263'e göre borsa rayıcı menkul kıymet, kambiyo borsası ve ticaret borsalarına kayıtlı iktisadi kıymetlerin ölçümden önceki son işlem günü borsadaki işlemlerin ortalama değerlerini ifade eder. Normal dalgalanmalar haricinde fiyatlarda görünür kararsızlık bulunan durumlarda, son işlem günü yerine değerlendirilmeden önceki 30 günün ortalama değerini esas alırmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MSUGT'de ihtiyatlılık ilkesi gereği gerçekleşmemiş gelir ve kârlar dikkate alınmaz ancak muhtemel gider ve zararlar için karşılık ayrılır. VUK'na göre alış bedeli ile değerlendirilen

finansal varlıklardaki değer artış ve azalışları vergi matrahı ile ilişkilendirilmezken borsa değeri ile değerlendirilen finansal varlıklarda meydana gelen değer artış ve azalışları ilişkilendirilir.

4.3. Finansal Varlıkların Finansal Tablo Dışı Bırakılması

İşletmeler finansal varlıklara yaptıkları yatırımlarını farklı durumlarda finansal tablo dışı bırakabilirler. Çalışmanın devamında TFRS 9 ve BOBİ FRS Bölüm 9 kapsamında işletmelerin finansal varlık yatırımlarını finansal tablo dışı bırakma durumları incelenmiştir.

4.3.1. TFRS 9 Kapsamında Finansal Varlıkların Finansal Tablo Dışı Bırakılması

TFRS 9 md 3.2.3'e göre işletme finansal varlığını, sözleşmeden doğan hakların süresinin dolması ya da finansal varlığı TFRS 9 md. 3.2.6'da belirtilen şartları sağlayacak şekilde devretmesi durumunda finansal tablo dışında bırakır ve devirden ortaya çıkan hak ve yükümlülükleri finansal tablolarına alır. Ancak risk ve getirileri önemli ölçüde devretmemişse finansal varlık finansal tablolarda yer almaya devam eder. TFRS 9 md. 3.2.7'ye göre işletmenin devrettiği varlığa ilişkin net nakit akışlarının tutar ve zamanlamasında devirden önce ve sonra önemli değişiklik yoksa işletme finansal varlığın sahipliği kaynaklı risk ve getirilerin tümünü önemli ölçüde elinde tutmaya devam etmektedir. Diğer taraftan TFRS 9 md. 3.2.9'a göre devralan tarafın varlığın tamamını ilişkisiz üçüncü bir tarafa satma kabiliyeti varsa ve söz konusu satışı tek taraflı ve herhangi sınırlama olmaksızın gerçekleştirebiliyorsa bu durumda devreden işletme varlık üzerinde kontrol sahibi değildir.

İşletmenin finansal varlığın değerini kısmen veya tamamen geri kazanılabileceğine ilişkin makul beklentisi yoksa TFRS 9 md. 5.4.4'e göre varlığın brüt defter değerini doğrudan düşürecektir. Bu durum finansal tablo dışı bırakma sebebidir.

TFRS 9 md. 3.2.10'a göre işletme, bir bedel karşılığında finansal tablo dışı bıraktığı varlıkla ilgili hizmet alma hakkına sahip olduğu durumda, bu hakkını bir hizmet varlığı veya yükümlülüğü şeklinde finansal tablolarına aktarır. Diğer taraftan işletmenin finansal tablo dışı bıraktığı bir finansal varlığından dolayı yeni bir finansal varlık veya yükümlülük edinmesi durumunda bu varlık ve yükümlülükler TFRS 9 md. 3.2.11 doğrultusunda GUD üzerinden finansal tablolara alınacaktır.

İşletmenin finansal varlığını finansal tablo dışı bırakması sonucunda finansal varlığın işlem tarihindeki defter değeri ile elde edilen tutar arasındaki fark, TFRS 9 md. 3.2.12'e göre kâr veya zarara aktarılır.

TFRS 9 md. 3.2.13 doğrultusunda finansal varlığın bir kısmı devredilmişse bu varlığın defter değeri, elden çıkarılan kısım ile elde tutulan kısım arasında o tarihteki GUD oranında paylaşılır. Ayrıca elden çıkarılan kısma ilişkin defter değeri ile elde edilen bedel arasındaki fark kâr veya zarar şeklinde finansal tablolara aktarılır.

İşletme devrettiği varlıkla ilgili tüm risk ve getirileri önemli ölçüde devretmemişse, TFRS 9 md. 3.2.15 doğrultusunda varlığı finansal tablolarında tutar ve alınan bedel karşılığında finansal tablolarına bir yükümlülük alır ve devredilen varlıktan elde edilen tüm gelir ve yükümlülüğünden kaynaklanan tüm giderleri finansal tablolarında sunar. İşletme devredilen varlıkla devam eden ilişkisini TFRS 9 md. 3.2.16 doğrultusunda düzenler ve söz konusu varlık ve yükümlülüğün ölçümünü TFRS 9 md. 3.2.17 doğrultusunda yapar.

4.3.2. BOBİ FRS Kapsamında Finansal Varlıkların Finansal Tablo Dışı Bırakılması

BOBİ FRS md. 9.39'a göre finansal varlığın finansal tablo dışı bırakılması için, sözleşme süresinin dolması veya hakların elde edilmesi, varlığın değerinin kısmen ya da tamamen geri kazanılmasına ilişkin makul beklentinin olmaması ve sahiplikten kaynaklanan risk ve getirilerin tamamına yakının devredilmesi veya risk ve getirilerin tutulmasına rağmen varlığın kontrolünün devredilmesi ve karşı tarafın varlığı ilişkisiz bir başkasına satma hakkının bulunması ve bu satışı tek taraflı ve kısıtlama olmaksızın yapabilmesi gereklidir. Bu durumda varlık finansal tablo dışına çıkarılır ve ortaya çıkan hak ve mükellefiyetler ayrı olarak finansal tablolarda sunulur. Devredilmiş olan varlığın defter değeri, elde kalan hak ve mükellefiyet ile devredilen hak ve mükellefiyet arasında bunların o tarihteki GUD'leri doğrultusunda paylaşılır. Yeni oluşan hak ve mükellefiyetler o tarihteki GUD'leri ile ölçülür. Ortaya çıkan farklar dönemin kâr zararına aktarılır.

İşletme devrettiği varlıkla ilgili önemli risk ve getirileri elinde bulundurması sebebiyle devredilen varlığı finansal tablo dışı bırakmaması durumunda BOBİ FRS md. 9.40 doğrultusunda varlığı finansal tablolarında sunmaya devam eder ve aldığı bedeli finansal yükümlülük olarak kaydeder. Varlık ve yükümlülüklerin mahsubu yapılmaz. Sonraki dönemlerde ortaya çıkan gelir ve giderler kayıtlara alınır.

4.4. Finansal Varlıklarla İlgili Finansal Tablo Dipnot ve Açıklamaları

İşletmelerin finansal varlıklarıyla ilgili dipnot ve açıklamalarını finansal tablolarında sunmalıdır. Bu çerçevede TMS/TFRS uygulayan işletmeler finansal varlıklarıyla ilgili açıklamalarını TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar, BOBİ FRS uygulayan işletmeler ise BOBİ FRS Bölüm 26 doğrultusunda düzenleyeceklerdir.

4.4.1 TFRS 7 Doğrultusunda Dipnot ve Açıklamalar

İşletmeler TFRS 9 kapsamındaki tüm finansal araçlarıyla ilgili düzenleyeceği dipnot ve açıklamaları TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar standardı doğrultusunda yapacaktır. Bu çerçevede işletmeler finansal araçlarının defter değerini, yeniden sınıflandırılan finansal araçlarını, finansal varlık ve yükümlülüklerinin netleştirilmesini, çoklu saklı türev ürün içeren bileşik finansal araçlarını, finansal araçlarıyla ilgili temerrüt ve ihlalleri, finansal araçlarının risk yönetim stratejilerini, korunma muhasebesinin finansal durum ve performans üzerindeki etkilerini, GUD hesaplamalarını, finansal araçlarıyla ilgili teminatlarını ve finansal varlıkların devredilmesi ve bunların sonuçlarıyla ilgili bilgileri finansal tablolarının dipnot ve eklerinde sunacaktır.

4.4.2. BOBİ FRS Doğrultusunda Dipnot ve Açıklamalar

BOBİ FRS Bölüm 26'da BOBİ FRS uygulayan işletmelerin finansal varlıklarıyla ilgili sunacağı dipnot ve açıklamalar düzenlenmiştir. Buna göre işletmeler finansal varlık ve yükümlülüklerini sınıfları itibarıyla dönem başı ve dönem sonu değerlerini, dönem içi sınıf değiştirme, elden çıkarma ya da yapılan ilaveleri, bunlarla ilgili kazanç, kayıp ve değer düşüklüklerini finansal tablo dipnot ve açıklamalarında belirtmelidir.

4. TMS/TFRS BOBİ FRS VE MSUGT / VUK DÜZENLEMELERİ ARASINDAKİ FARKLAR

Çalışmada belirtilen TMS/TFRS, BOBİ FRS ve MSUGT/VUK düzenlemelerinde yer alan finansal araçlarla ilgili temel uygulamalar Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1. TMS/TFRS BOBİ FRS ve MSUGT / VUK Doğrultusunda Finansal Araç Yatırımları

	TMS/TFRS	BOBİ FRS	MSUGT/VUK
Sınıflandırma ve Ölçüm	1. İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen 2. GUD ile Ölçülen - Değer Farkı Kâr Zarara Yansıtılan - Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	1. İtfa Edilmiş Maliyeti ile Ölçülen 2. GUD Farkı Kâr Zarara Yansıtılan 3. İtibari Değerle Ölçülen 4. Maliyet Bedeli ile Ölçülen	110 Hisse Senetleri 111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları 112 Kamu Kesimi Tahvil, Senet ve Bonoları 118 Diğer Menkul Kıymetler
İşlem Maliyetleri	GUD ile değerlendirilen finansal varlıklarda kâr zarara, diğerlerinde GUD’e aktarılır.	GUD ile değerlendirilen finansal varlıklarda kâr zarara, diğerlerinde GUD’e aktarılır.	VUK’a göre dönem gideri veya maliyete eklenebilir. MSUGT’ne göre dönem giderlerine aktarılır.
Faiz ve Kur Farkları	Kâr zarara aktarılır.	Kâr zarara aktarılır	VUK’na göre maliyete veya dönem giderine yazılabilir. MSUGT’ne göre dönem gideridir.

	TMS/TFRS	BOBİ FRS	MSUGT/VUK
Değer Düşüklükleri	İtfa edilmiş maliyeti ve GUD değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklara değer düşüklüğü hükümlerini uygulanır.	İtfa edilmiş maliyet, maliyet bedeli ve itibari değer üzerinden ölçülen finansal varlıklarda değer düşüklüğü hükümleri uygulanır.	MSUGT ve VUK’da belirli şartlarda değer düşüklüğü karşılığı ayrılır.
Değerleme Farkları	GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıklarda diğer kapsamlı gelire, diğerlerinde kâr zarara yansıtılır.	Kâr zarara yansıtılır.	MSUGT’ne göre olumsuz değerlendirme farkına karşılık ayrılır. Olumlu farklar değer artış kazancıdır. VUK, değerlendirme farklarını mali kârın hesabında dikkate almaz.
İşletmeden Çıkartılması	Ortaya çıkan fark kâr zarara aktarılır.	Ortaya çıkan fark kâr zarara aktarılır.	Ortaya çıkan fark kâr zarara aktarılır.
Dipnot ve Açıklamalar	TFRS 7’de ayrıca düzenlenmiştir.	BOBİ FRS Bölüm 26’da düzenlenmiştir.	Düzenleme yoktur.

5. TMS/TFRS BOBİ FRS VE MSUGT / VUK DÜZENLEMELERİNE İLİŞKİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Örnek 1: İşletme Güneş A.Ş.'nin çıkarmış olduğu nominal değeri 100,000 TL, faiz oranı % 10 olan beş yıl vadeli bir tahvili 01.01.2018 tarihinde 92,000 TL ödeyerek almıştır. Alım için aracı kuruma 1,000 TL komisyon ödemiştir. Tahviller borsada işlem görmemektedir.

İşletme bu finansal varlığı çok önemli bir nakit sıkıntısı yaşamadıkça satmayı düşünmemektedir. Buna göre varlığı itfa edilmiş maliyetle değerlemeye karar vermiştir. İşletme beş yıl boyunca her yıl 10,000 TL faiz alacaktır. Sorunun çözümü hem TMS/TFRS hem de BOBİ FRS kullanan işletmeler açısından aynı şekilde olacaktır.

İç verim oranı aşağıdaki formülle hesaplanacaktır.

$$93,000 = [10,000/(1+i)^1 + 10,000/(1+i)^2 + 10,000/(1+i)^3 + 10,000/(1+i)^4 + 110,000/(1+i)^5]$$

Sorunun çözümünde Microsoft Excel programının iç verim oranı fonksiyonuyla bu hesaplama yaptırılmış ve etkin faiz oranı % 11.94 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2. İtfa Edilmiş Maliyet

Tarih	Tahsil Edilecek Faiz (a) (100,000 x % 10)	Etkin Faiz Oranı ile Hesaplanan Faiz (b) (d x etkin faiz oran)	İskonto İtfa Tutarı (c) (b – a)	D.Sonu İtfa Edilmiş Maliyet (d) (d + c)
01.01.2018				93,000
31.12.2018	10,000	11,103	1,103	94,103
31.12.2019	10,000	11,235	1,235	95,338
31.12.2020	10,000	11,382	1,382	96,720
31.12.2021	10,000	11,547	1,547	98,267
31.12.2022	10,000	11,733	1,733	100,000
TOPLAM	50,000	57,000	7,000	

01/01/2018			
202 İTFA EDİLMİŞ MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YATIRIMLAR		93,000	
102 BANKALAR			93,000
31/12/2018			
202 İTFA EDİLMİŞ MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YATIRIMLAR		1,103	
102 BANKALAR		10,000	
661 MENKUL KIYMET YAT. FAİZ GELİRLERİ			11,103
31/12/2019			
202 İTFA EDİLMİŞ MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YATIRIMLAR		1,235	
102 BANKALAR		10,000	
661 MENKUL KIYMET YAT. FAİZ GELİRLERİ			11,235
31/12/2020			
202 İTFA EDİLMİŞ MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YATIRIMLAR		1,382	
102 BANKALAR		10,000	
661 MENKUL KIYMET YAT. FAİZ GELİRLERİ			11,382
31/12/2021			
202 İTFA EDİLMİŞ MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YATIRIMLAR		1,547	
102 BANKALAR		10,000	
661 MENKUL KIYMET YAT. FAİZ GELİRLERİ			11,547
31/12/2022			
202 İTFA EDİLMİŞ MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YATIRIMLAR		1,733	

102 BANKALAR	10,000	
661 MENKUL KIYMET YAT. FAİZ GELİRLERİ		11,733
31/12/2022		
102 BANKALAR	100,000	
202 İTFA ED. MAL. ÖLÇÜLEN FİN. YAT.		100,000

Sorunun çözümünde tahvilin faiz oranı % 10 olmasına rağmen etki faiz oranı % 11.94 olarak hesaplanmıştır. Bu çerçevede her yıl etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz tutarının bir kısmı itfa edilmiş maliyetle ölçülen finansal varlığın değerine ilave edilmiştir. Beş yıl boyunca hesaplanan faiz tutarlarının kayıtlarında çözümü uzatmamak amacıyla tahakkuk kayıtları yapılmamış, anında tahsil edildiği varsayımıyla hareket edilmiştir.

MSUGT/VUK kapsamında işletme bu finansal varlığını, borsada işlem görmediği için, alış bedeliyle 111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları hesabında izlenecek, işlem maliyetlerini dönem giderlerine yazacak ve elde ettiği faiz gelirlerini her yıl 642 Faiz Gelirleri hesabına aktaracaktır.

01.01.2018		
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI	92,000	
653 KOMİSYON GİDERLERİ	1,000	
102 BANKALAR		93,000

2018-2022 yıllarında her yıl faiz gelirlerini kayıtlara aşağıdaki şekilde alacak ve vade sonunda aşağıdaki kaydı yapacaktır.

102 BANKALAR	10,000	
642 FAİZ GELİRLERİ		10,000
31.12.2022		
102 BANKALAR	100,000	
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI		100,000

Örnek 2: İşletme nominal değeri 200,000 TL, faiz oranı % 15 olan beş yıl vadeli Altun AŞ'nin borsada işlem gören tahvilini 01.01.2018 tarihinde 180,000 TL ödeyerek almıştır. Ayrıca aracı kuruma 1,000 TL komisyon ödemiştir. İşletmenin 31.10.2018 tarihinde yaptığı ölçümde tahvilin gerçeğe uygun değerinin 190,000 TL'ye çıktığını, 31.12.2019 tarihinde ise 170,000 TL'ye indiğini tespit edilmiştir.

İşletme bu tahvilin nakit akışlarını tahsil etmek ve kârlı satış fırsatı bulduğunda satmayı düşünmektedir. Bu yüzden finansal varlığını TFRS 9 md. 4.1.2A'ya doğrultusunda GUD ile değerleyip, değer değişimlerini diğer kapsamlı gelire yansıtarak ölçmeye karar vermiştir. Buna göre beş yıl boyunca her yıl 30,000 TL faiz alacaktır. İç verim oranı aşağıdaki formülle hesaplanacaktır.

$$180,000 = [30,000/(1+i)^1 + 30,000/(1+i)^2 + 30,000/(1+i)^3 + 30,000/(1+i)^4 + 230,000/(1+i)^5]$$

Excel programının iç verim oranı fonksiyonuyla bu hesaplanan etkin faiz oranı % 18'dir.

Tablo 3: İtfa Edilmiş Maliyet

Tarih	Tahsil Edilecek Faiz (a) (100,000 x % 10)	Etkin Faiz Oranı ile Hes. Faiz (b) (d x etkin faiz or.)	İskonto İtfa Tutarı (c) (b – a)	Dönemsonu İtfa Edilmiş Maliyet (d) (d + c)
01.01.2018				180,000
31.12.2018	30,000	32,784	2,784	182,784
31.12.2019	30,000	33,291	3,291	186,075
31.12.2020	30,000	33,890	3,890	189,965
31.12.2021	30,000	34,599	4,599	194,564
31.12.2022	30,000	35,436	5,436	200,000
TOPLAM	150,000	170,000	20,000	

BOBİ FRS'de Diğer Kapsamlı Gelir kavramı olmadığından BOBİ FRS uygulayan işletmeler bu sınıflandırmayı yapamazlar. Sorunun çözümü sadece TMS/TFRS'ye uygundur.

01.01.2018				
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YAT.				180,000
676 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR İLE MENKUL KIYMET YAT. İLİŞKİN DİĞER GİDER VE ZARARLAR				1,000
102 BANKALAR				181,000
31.12.2018				
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YAT.				2,784
102 BANKALAR				30,000
661 MENKUL KIYMET YAT.FAİZ GELİRLERİ				32,784
31.10.2018				
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YAT.				10,000
813 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRE YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. İLİŞKİN DÖNEMDE ORTAYA ÇIKAN KAZANÇLAR (KAYIPLAR)				10,000
31.12.2018				
813 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRE YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. İLİŞKİN DÖNEMDE ORTAYA ÇIKAN KAZANÇLAR (KAYIPLAR)				10,000
563 GUD FARKI DİĞ. KAPS. GEL. YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. KAZANÇLAR (KAYIPLAR)				10,000
31.12.2019				
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YAT.				3,291
102 BANKALAR				30,000
661 MENKUL KIYMET YAT. FAİZ GEL.				33,291
31.12.2019				
813 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRE YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. İLİŞKİN DÖNEMDE ORT. ÇIK. KAZANÇLAR (KAYIPLAR)				20,000
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YAT.				20,000
31.12.2019				
563 GUD FARKI DİĞ. KAPS. GEL. YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. KAZANÇLAR (KAYIPLAR)				20,000
813 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRE YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. İLİŞKİN DÖNEMDE ORT. ÇIK. KAZANÇ (KAYIP)				20,000
31.12.2020				

111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YATIRIM	4,599	
102 BANKALAR	30,000	
661 MENKUL KIYMET YATIRIMLARINDAN FAİZ GELİR		34,599
31.12.2021		
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YATIRIM	1,547	
102 BANKALAR	10,000	
661 MENKUL KIYMET YATIRIMLARINDAN FAİZ GELİR		11,547
31.12.2022		
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YATIRIM	5,436	
102 BANKALAR	30,000	
661 MENKUL KIYMET YATIRIMLARINDAN FAİZ GELİR		35,436
31.12.2022		
102 BANKALAR	200,000	
111 GUD FARKI DİĞER KAP. GELİRLERE YANS. FİN. YAT.		187,657
563 GUD FARKI DİĞ. KAPS. GEL. YANS. OLARAK SIN. FİN. YAT. KAZANÇLAR (KAYIPLAR)		12,343

Sorunun TFRS 9 doğrultusunda çözümünde varlık GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırım olarak kayıtlanmıştır. Varlığın değerinde 31.10.2018 tarihinde artış ve 31.12.2019 tarihinde azalış olduğunda değer farkları 813 GUD Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan Finansal Yatırımlara İlişkin Dönemde Ortaya Çıkan Kazançlar (Kayıplar) hesabına aktarılmış, dönem sonunda bu farklar 563 GUD Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan Finansal Yatırımlardan Kazançlar (Kayıplar) hesabına alınmış ve finansal varlık işletmeden çıkartılıncaya kadar bu özkaynak hesabında tutulmuştur.

MSUGT/VUK kapsamında işletme bu finansal varlığını, borsada işlem gördüğü için, borsa rayici ile 111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları hesabında izleyecek, işlem maliyetlerini dönem giderlerine yazacaktır. Elde ettiği faizleri gelir olarak kayıtlayacak, değer farklarını ilgili dönemde karşılık ayırmak veya gelir kaydetmek suretiyle kayıtlarına alacaktır. Ayrılan karşılıklar vergi kanunları açısından da kabul edilebilir gider olacaktır.

01.01.2018		
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI	180,000	
653 KOMİSYON GİDERLERİ	1,000	
102 BANKALAR		181,000
31.12.2018		
102 BANKALAR	30,000	
642 FAİZ GELİRLERİ		30,000
31.10.2018		
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONOLARI	10,000	
649 FAAL İLGİLİ DİĞER GELİR VE KÂRLAR		10,000
31.12.2019		
102 BANKALAR	30,000	
642 FAİZ GELİRLERİ		30,000
31.12.2019		
654 KARŞILIK GİDERLERİ	20,000	
119 MENK. KIYM. DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI		20,000
31.12.2020		

102 BANKALAR	30,000	
642 FAİZ GELİRLERİ		30,000
31.12.2021		
102 BANKALAR	30,000	
642 FAİZ GELİRLERİ		30,000
31.12.2022		
102 BANKALAR	30,000	
642 FAİZ GELİRLERİ		30,000
31.12.2022		
102 BANKALAR	200,000	
119 MENK. KIYM. DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI	20,000	
111 ÖZEL KES. TAH. SEN. VE BONOLARI		190,000
649 FAAL.İLGİLİ DİĞER GELİR VE KÂRLAR		10,000
644 KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR		20,000

Örnek 3: İşletme 01.01.2018 tarihinde tanesi 50 TL'den 1,000 adet hisse senedini elindeki nakit fazlasını değerlendirmek ve nakit ihtiyacı olduğunda satmak amacıyla almıştır. Alış için aracı kuruma bankadan 500 TL ödenmiştir. 31.12.2018 tarihinde hisse senetlerinin borsa değeri 45 TL'ye düşmüştür. 05.02.2019 tarihinde hisse senetlerine 5,000 TL temettü ödemesi işletmenin banka hesabına aktarılmıştır. İşletme 15.03.2019 tarihinde hisse senetlerini tanesi 48 TL'den satmıştır. Satış için aracı kuruma ödenen komisyon 500 TL'dir.

Sorunun TMS/TFRS ve BOBİ FRS kapsamında çözümünde işletmenin amaçları doğrultusunda finansal araçlar GUD farkı kâr zarara yansıtılan finansal yatırım olarak sınıflandırılmıştır. Değer düşüklüğünde karşılık ayrılmış, temettü ödemesinde çözümü uzatmamak için tahakkuk kaydı yapılmamış tahsilatın hemen yapıldığı varsayılmıştır.

01.01.2018		
110 GUD FARKI KÂR VEYA ZARARA YANS. FİN. YATIRIM	50,000	
676 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR İLE MENKUL KIYMET YAT. İLİŞKİN DİĞER GİDER VE ZARARLAR	500	
102 BANKALAR HS.		50,500
31.12.2018		
675 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR İLE MENKUL KIYMET YAT. İLİŞKİN DEĞER AZALIŞ ZARARLARI	5,000	
118 FİN. YAT. DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIKLARI		5,000
05.02.2019		
102 BANKA	5,000	
666 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR İLE M. KIY. YAT. İLİŞKİN DİĞER GELİR VE KAZANÇLAR		5,000
15.03.2019		
102 BANKALAR HS	47,500	
676 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR İLE MENKUL KIYMET YAT. İLİŞKİN DİĞER GİDER VE ZARARLAR	500	
118 FİNANSAL YATIRIM DEĞER DÜŞ. KARŞILIKLARI	5,000	
110 GUD FARKI KÂR VEYA ZARARA YANS. FİN. YATIR.		50,000
665 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR İLE MEN. KIYM.YAT. İLİŞKİN DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI		3,000

Sorunun MSUGT/VUK kapsamında çözümünde finansal varlıklar hisse senetleri olarak sınıflandırılmıştır. Borsaya kote olsun olmasın hisse senetleri VUK md. 279 doğrultusunda

alış bedeliyle değerlendirilir. Bu yüzden değer artışları kayıtlara alınmaz ve ayrılan değer düşüklüğü karşılıkları kanunen kabul edilmeyen giderdir. Sorunun çözümünde ayrılan karşılık nazım hesaplarında kanunen kabul edilmeyen gider ve karşılığın iptali de matrahtan indirim olarak kayıtlanmıştır.

01.01.2018		
110 HİSSE SENETLERİ	50,000	
653 KOMİSYON GİDERLERİ	500	
102 BANKALAR		50,500
31.12.2018		
654 KARŞILIK GİDERLERİ	5,000	
119 MENKUL KIYMET DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI		5,000
31.12.2018		
901 BORÇLU NAZIM HESAP	5,000	
901.11 Kanunen Kabul Edilmeyen Gider		
902 ALACAKLI NAZIM HESAP		5,000
902.11 Kanunen Kabul Edilmeyen Gider		
05.02.2019		
102 BANKALAR	5,000	
649 FAALİYETLE İLGİLİ DİĞER GELİR VE KÂRLAR		5,000
15.03.2019		
102 BANKALAR	47,500	
653 KOMİSYON GİDERLERİ	500	
119 MEN. KIYM. DEĞER DÜŞ. KARŞILIĞI	5,000	
110 HİSSE SENETLERİ		50,000
649 FAALİYETLE İLGİLİ DİĞER GELİR VE KÂRLAR		3,000
31.12.2022		
901 BORÇLU NAZIM HESAP	5,000	
901.21 Matrahtan Düşülecek Karşılık İptalleri		
902 ALACAKLI NAZIM HESAP		5,000
902.21 Matrahtan Düşülecek Karşılık İptalleri		

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada işletmelerin diğer işletmelere yaptığı yatırımların TMS/TFRS, BOBİ FRS ve MSUGT/VUK hükümleri çerçevesinde finansal tablolara alınması, ölçümü ve finansal tablolardan çıkartılması ile finansal tablolarda sunum ve açıklamaları incelenmiştir. Konunun genişliğinden dolayı çalışmada sadece menkul kıymet yatırımları ele alınmış, iştirak, iş ortaklığı ve bağlı ortaklıklar kapsam dışında bırakılmıştır.

Söz konusu yatırımlar TMS/TFRS ve BOBİ FRS kapsamında finansal varlık, MSUGT/VUK kapsamında menkul kıymet olarak sınıflandırılmaktadır. TFRS 9 kapsamında finansal varlıklar, İtfa Edilmiş Maliyetle Değerlenen Finansal Yatırımlar, GUD Farkı Kâr Zarara Yansıtılan Finansal Yatırımlar ve GUD Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Yatırımlar şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu kapsamda işlem maliyetleri itfa edilmiş maliyetle değerlendirilen finansal yatırımlarda varlığın maliyetine, gerçeğe uygun değerle değerlendirilen yatırımlarda ise kâr zarara aktarılır. Bu varlıklardan elde edilen gelir ve kârlar gelir tablosuyla ilişkilendirilir. Dönem sonu değer farkları ise GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklarda diğer kapsamlı gelire, diğer finansal yatırım gruplarında ise dönem kâr zararına yansıtılacaktır.

BOBİ FRS kapsamında finansal varlıklar ise, itibari değerle, maliyet bedeli üzerinden, itfa edilmiş değeri üzerinden ölçülen ve GUD farkı kâr zarara yansıtılan finansal varlıklar şeklinde sınıflandırılmıştır. İşlem maliyetleri GUD ile değerle değerlendirilen finansal yatırımlarda kâr zarara, diğerlerinde ise varlığın maliyetine aktarılacaktır. Bu varlıklardan elde edilen tüm gelir ve Kârlar gelir tablosuyla ilişkilendirilecektir.

MSUGT/VUK kapsamında finansal varlıklar yatırımın borçlanma veya özkaynak aracı olması ve devlet veya özel sektöre ait olması kriterlerine göre sınıflandırılmaktadır. Menkul kıymet yatırımlarından özkaynak araçlarının tamamı 110 Hisse Senetleri, borçlanma araçları ise 111 Özel Kesim Tahvil, Senet ve Bonoları ve 112 Kamu Kesimi Tahvil Senet ve Bonoları olarak sınıflandırılmaktadır. VUK'na göre hisse senetleri ve fon portföyünün en az % 51'i Türkiye'de kurulu şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedeliyle, bunların dışındaki tüm menkul kıymetler borsa rayici ile ölçülür. Borsa rayicinin kullanılamaması durumunda, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin edinme tarihinden ölçüm gününe kadar geçen süreye ilişkin kısmının ilave edilmesiyle bulunur. Bununla birlikte borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler, alış bedeli ile ölçülür. Menkul kıymetlerden elde edilen faiz ve temettü gelirleri gelir tablosuyla ilişkilendirilir. Alış bedeliyle değerlendirilen menkul kıymetlerin değer farkları MSUGT açısından kayıtlara alınırken, VUK açısından bu gelir ve giderler matrahtan indirim ya da ilave konusu yapılır.

Daha önce belirtildiği gibi çalışmada her üç düzenleme çerçevesinde sadece menkul kıymet yatırımları ele alınmıştır. Sonraki çalışmalarda diğer işletmelere yapılan iştirak, iş ortaklığı ve bağlı ortaklık yatırımlarının her üç düzenlemeye göre karşılaştırmalı olarak incelenmesi yararlı olacaktır.

KAYNAKÇA

- 1 Nolu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği. (1992, 26 Aralık). *Resmi Gazete* (Sayı: Mükerrer 21447). Erişim adresi: http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/21447_1.pdf/ , 12.05.2019.
- BİÇER, S.Ö. (2016). “Türkiye Finansal Raporlama Standartları Uyarınca Finansal Araçların Ölçümü ve Muhasebeleştirilmesi”. *Muhasebe ve Denetim Dünyası*. 3: 85-119.
- Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı. (2017, 29 Temmuz). *Resmi Gazete* (Sayı: Mükerrer 30138). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/07/20170729M1-1.htm/>, 12.05.2019.
- FİDAN, M. M. (2018). “IFRS 9 Finansal Araçlar Standardına Göre Finansal Varlıkların Sınıflandırılması Ve Sınıflandırmada Kullanılan Testler / Kriterler”. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20 (1): 1-27.
- Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı. (2019). *Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu*. Erişim adresi: http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/TFRS/EK2_Finansal%20Raporlama%20Standartlar%C4%B1na%20Uygun%20Hesap%20Plan%C4%B1%20Tasla%C4%9F%C4%B1.pdf/ , 12.05.2019.

- ÖZERHAN, Y. & Aslan, Ü. (2016). “Şeffaflık İlkesi Açısından Finansal Araçlarda Değer Düşüklüğünün Raporlanmasının Yeni UFRS 9: Finansal Araçlar Standardı Kapsamında Değerlendirilmesi”. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 18 (Özel Sayı 1): 573-603.
- Türkiye Finansal Raporlama Standardı 3: İşletme Birleşmeleri. (2019, 15 Ocak). *Resmi Gazete* (Sayı: 30656 Mükerrer). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190115M1.pdf/>, 12.05.2019.
- Türkiye Finansal Raporlama Standardı 7: Finansal Araçlar: Açıklamalar. *Resmi Gazete* (Sayı: 30656 Mükerrer). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190115M1.pdf/>, 12.05.2019.
- Türkiye Finansal Raporlama Standardı 9: Finansal Araçlar (2017 Sürümü). *Resmi Gazete* (Sayı: 30656 Mükerrer). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190115M1.pdf/>, 12.05.2019.
- Türkiye Finansal Raporlama Standardı 10: Konsolide Finansal Tablolar. *Resmi Gazete* (Sayı: 28098). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/10/20111028-13.htm/>, 12.05.2019.
- Türkiye Finansal Raporlama Standardı 11: Müşterek Anlaşmalar. *Resmi Gazete* (Sayı: 30656 Mükerrer). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190115M1.pdf/>, 12.05.2019.
- Türkiye Finansal Raporlama Standardı 12: Diğer İşletmelerdeki Paylara İlişkin Açıklamalar. *Resmi Gazete* (Sayı: 28098). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/10/20111028-15.htm/>, 12.05.2019.
- Türkiye Muhasebe Standardı 27: Bireysel Finansal Tablolar. *Resmi Gazete* (Sayı: 28098). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/10/20111028-15.htm/>, 12.05.2019.
- Türkiye Muhasebe Standardı 28: İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar. *Resmi Gazete* (Sayı: 28098). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/10/20111028-15.htm/>, 12.05.2019.
- Türkiye Muhasebe Standardı 32: Finansal Araçlar: Sunum. *Resmi Gazete* (Sayı: 30656 Mükerrer). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/01/20190115M1.pdf/>, 12.05.2019.
- Türkiye Muhasebe Standardı 39: Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme. *Resmi Gazete* (Sayı: 26335). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/11/20061103-15.htm/>, 12.05.2019.
- Vergi Usul Kanunu. (1961, 10,11,12 Ocak). *Resmi Gazete* (Sayı: 10703, 10704, 10705). Erişim adresi: <http://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/10703.pdf/>, 12.05.2019.